

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1318/25
6.6.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Љиљане Милосављевић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Симић, адвокат из Београда, ул. Кнегиње Зорке бр.94/1, против туженог Универзитетски клинички центар Србије, са седиштем у Београду, ул. Пастерова бр.2, ради утврђења дискриминације и накнаде материјалне штете, одлучујући о жалби тужиле, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П1 40/22 од 24.12.2024. године, у седници већа одржаној дана 6.6.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П1 40/22 од 24.12.2024. године и жалба тужиле **ОДБИЈА**, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 40/22 од 24.12.2024. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је тужени повредио начело једнаких права и обавеза и извршио непосредну и недопуштену дискриминацију према тужилци по основу година старости, образовања, односно врсте стручне спреме и чланства у Новом синдикату здравства, на тај начин што је пропустио дужност да уплати трошкове одбране докторске дисертације тужилце, док је платио одбрану дисертације запосленима који су млађи од тужилце, који су по образовању лекари и који нису учлањени у Нови синдикат здравства. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилце којим је тражила да се обавезе тужени да тужилци на име материјалне штете коју је претрпела због дискриминације исплати износ од 221.742,00 динара, са законском затезном каматом почев од 7.9.2016. године, до исплате. Ставом трећим изреке обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 7.100,00 динара.

Против наведене пресуде тужила је благовремено изјавила жалбу, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на жалбу тужиље.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаних чланом 386. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиље неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се указује у жалби.

Према чињеничном стању утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужила је запослена код туженог на пословима самосталног стручног сарадника за правне послове у Служби за правне послове и као дипломирани радник – здравствени сарадник је радила у Сектору за заступање на пословима заступања туженог пред судом за накнаде штете настале услед лекарске грешке. Управни одбор туженог донео је Одлуку бр.5826 од 9.3.2012. године којом је усвојен план стручног усавршавања запослених КЦС за 2012. годину и том одлуком, између осталих, под III на страни 17 у Служби за правне послове под тачком 6 – докторати наведена је и тужила, којој је по решењу директора туженог од 21.3.2014. године одобрено и плаћено одсуство у трајању од 35 радних дана, ради припреме и одбране докторске дисертације из медицинског права на Правном факултету у Београду, у периоду од 31.3.2014. до 22.5.2014. године. Одлуком Правног факултета у Београду од 26.5.2014. године, чланом 2. је било предвиђено да кандидати који су до ступања на снагу Закона о високом образовању пријавили докторску дисертацију имају право да стекну научни степен доктора наука најкасније до 30.9.2016. године, да лица која су стекла или стекну академски назив магистра наука, према прописима који су важили до ступања на снагу закона, могу пријавити докторску дисертацију најкасније до 1.1.2015. године, као и да су дужни да предају докторску дисертацију ради формирања комисије за преглед и оцену најкасније до 1.1.2016. године. Тужила је дана 30.12.2014. године на Правном факултету Универзитета у Београду пријавила тему докторске дисертације под називом “Клиничко испитивање лекова – правни, етички и социомедицински аспекти”, након чега је тужени дана 13.2.2015. године на рачун Правног факултета у Београду извршио уплату накнаде за пријаву докторске дисертације тужиље у износу од 100.000,00 динара. Веће научних области правно – економских наука Универзитета у Београду дало је сагласност на предлог теме докторске дисертације тужиље на седници одржаној 15.12.2015. године, а Наставно – научно веће Правног факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 25.1.2016. године је одобрило израду докторске дисертације тужили и за ментора јој одредио проф. др ББ. Одлуком Управног одбора КЦС бр.1774 од 4.2.2016. године, којом је усвојен План стручног усавршавања запослених у КЦС за 2016. годину, није обухваћена тужила, као што није била обухваћена ни здравствена сарадница мр. сц. биол. ВВ. По тврдњама тужиље, због

лоше комуникације са менторком коју није упознала, нити је имала комуникацију са њом, већ само мејл преписку и због кратког рока за евентуалну допуну или исправку њеног докторског рада и објављивања на сајту факултета до крајњег рока за одбрану докторског рада који је истицао 30.9.2016. године, тужила је без писаног обраћања и обавештења туженог дана 2.3.2016. године на рачун Правног факултета Универзитета Унион уплатила износ од 74.026,00 динара на име пријаве докторског рада. Тужила је писаним путем 2.8.2016. године обавестила директора туженог да је њен докторски рад одобрен у мају 2016. године, уз молбу да у што краћем року одобри уплату фактуре Правног факултета Универзитета Унион, како би исти одбранила до 30.9.2016. године. Законски заступник туженог није одговорио на наведени допис тужиле и није одобрио плаћање фактуре 47/2016 од 19.7.2016. године, па је тужила дана 7.9.2016. године на рачун Правног факултета Универзитета Унион уплатила износ од 221.743,00 динара на име одбране докторске дисертације, коју је одбранила 13.9.2016. године под називом “Клиничко испитивање лекова – правни, етички и социомедицински аспекти”. Према допису Правног факултета Универзитета у Београду за стицање научног степена доктора наука, трошкови за држављане Републике Србије износили су укупно 320.000,00 динара, од чега трошкови пријаве докторске дисертације износе 100.000,00 динара, за оцену докторске дисертације 100.000,00 динара и за одбрану докторске дисертације 120.000,00 динара, а по извештају Правног факултета Универзитета Унион цена пријаве и одбране докторске дисертације по ранијим прописима пре доношења Закона о високом образовању су износили 3.000 еура у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан уплате. Тужени је запосленој здравственој сарадници ВВ платио у току 2016. године трошкове одбране доктората на Биолошком факултету Универзитета у Београду у износу од 40.000,00 динара. Код туженог није било случајева да је кандидат прелазео са државног на приватни факултет у току припреме и одбране докторске дисертације.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужени није извршио дискриминацију по основу образовања и врсте стручне спреме према тужили, на тај начин што је одређеном броју здравствених радника и здравствених сарадника запослених код туженог платио трошкове одбране докторске дисертације у 2016. години, иако нису били обухваћени Планом стручног усавршавања за ту годину, а тужили нису плаћени ови трошкови, с обзиром на то да је тужила која је одбранила рад на Правном факултету Универзитета Унион”, иако јој тужени није платио трошкове одбране докторске дисертације, није у истој ситуацији као остали запослени којима је платио трошкове одбране докторске дисертације, имајући у виду да нико од запослених радника и сарадника није мењао високошколску установу на којој је пријавио и одбранио рад и да сходно томе нема запослених којима је послодавац након промене факултета платио ове трошкове да би се могло сматрати да је тужила у односу на те запослене дискриминисана у погледу образовања. Такође, првостепени суд је закључио да тужила до закључења главне расправе није пружила доказе да је тужени извршио дискриминацију по основу година старости и по основу чланства у Новом синдикату здравља, имајући у виду да је тужила рођена 1959. године, да је тужени уврстио у план усавршавања за 2012. годину када је већ имала 53 године живота, а 2015. године је платио трошкове пријаве докторске дисертације у време када је имала 56 година живота. Првостепени суд је оценио да одбијање туженог да плати трошкове одбране рада тужиле на приватном факултету се не може сматрати дискриминацијом, већ је то

последица одустанка тужиље од одбране рада на високошколској установи на коју је послодавац упутио и последица необавештавања послодавца о подношењу нове пријаве за одбрану рада на Правном факултету Универзитета Унион, због чега у конкретном случају тужени није направио разлику у положају тужиље по основу неког њеног личног својства, због чега не постоји ни основ за накнаду штете у висини трошкова које је тужилца платила за одбрану рада на приватном Правном факултету Универзитета Унион. Сходно наведеном првостепени суд је применом одредби члана 1. став 1, члана 16, 41. став 1. Закона о забрани дискриминације и члана 18, 20. и 49. Закона о раду, донео одлуку као у ставу првом и другом изреке побијане пресуде.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право и за своју одлуку дао довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и другостепени суд.

Наиме, одредбом члана 2. Закона о забрани дискриминације, прописано је да изрази „ дискриминација „ и „ дискриминаторско поступање “ , означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе, као и чланове њихове породице, или њима блиских лица, на отворен или прикривен начин, а које се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етичком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима. Одредбом члана 4. истог закона, прописано је да су сви грађани једнаки и уживају једнаку правну заштиту, без обзира на лична својства, а у складу са тим, прописана је обавеза поштовања начела једнакости, односно забране дискриминације. Одредбом члана 16. став 1. Закона о забрани дискриминације, забрањена је дискриминација у области рада, односно нарушавање једнаких могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада, као што су право на рад, на слободан избор запослења, на напредовање у служби, на стручно усавршавање и професионалну рехабилитацију, на једнаку накнаду за рад једнаке вредности, на правичне и задовољавајуће услове рада, на одмор, на образовање и ступање у синдикат, као и на заштиту од незапослености. Одредбом става 3. истог члана, прописано је да се не сматра дискриминацијом прављење разлике, искључење или давање првенства због особености одређеног посла код кога лично својство лица представља стварни и одлучујући услов обављања посла, ако је сврха која се тиме жели постићи оправдана, као и предузимање мера заштите према појединим категоријама лица из става 2. овог члана (жене, труднице, породиље, родитељи, малолетници, особе са инвалидитетом и други).

Поштујући наведене правне норме, да би одређено поступање имало карактер дискриминаторског, поред постојања неједнаког поступања према лицима у истој или сличној ситуацији, неопходно је да за прављење те разлике не постоји разумно оправдан разлог и да је иста заснована на неком од личних својстава лица које сматра да је према њему учињен акт дискриминације.

У конкретном случају, услов који се односи на лично својство тужиле није испуњен, нити га је тужиле учинила вероватним, у смислу одредбе члана 45. став 2. Закона о забрани дискриминације, што произлази и из њеног исказа и чињеничних тврдњи које је изнела у току првостепеног поступка, као и исказа законског заступника туженог, што представља довољан разлог за прихватање чињеничноправног закључка првостепеног суда о одсуству акта дискриминације у смислу одредби члана 2. став 1. тачка 1. и 16. став 1. Закона о забрани дискриминације, којима је јасно дефинисан овај појам.

Из изнетих разлога, неосновани су жалбени наводи тужиле којима се указује на дискриминаторно поступање, с позивањем на 49 запослених којима је тужени платио одбрану доктората од којих су 47 здравствени радници – лекари и 2 здравствена сарадника – биолози. Одсуство личног својства који је тужени имао у виду као примарни критеријум за непоступање по захтеву тужиле да изврши плаћање фактуре 47/2016 од 19.7.2016. године на име одбране докторске дисертације, одузима том акту карактер дискриминаторског.

Најбитнија карактеристика дискриминације је прављење разлике између лица које тврди да је дискриминисано и других лица у истој или упоредивој ситуацији, која при том мора бити неоправдана и мора бити везана за неко лично својство дискриминисаног лица.

Тачно је да неки запослени, као и тужиле, нису били уврштени у план стручног усавршавања за 2016. годину, а којима је тужени платио одбрану докторског рада, али то не значи да је по аутоматизму предузет дискриминаторски акт према тужиле самом чињеницом да није поступљено по тужилином захтеву за уплату износа на име одбране докторског рада. Ово из разлога јер тужиле није доказала на нивоу вероватног да је дошло до неоправданог прављења разлике по основу њеног личног својства, што је битан елемент појма дискриминације.

Ово нарочито ако се има у виду исказ законског заступника туженог, коме је суд поклатио веру, да је тужени као државна здравствена установа имао искључиво сарадњу са државним установама по било ком аспекту сарадње, па и када је у питању додатно образовање и стручно усавршавање, као и да ни један запослени никада није мењао високошколску установу, нити прешао са државног на приватни факултет, јер таква промена изискује одређену процедуру и добијање дозволе од надлежног министарства, а тужени је тужилу упутио и платио јој део трошкова за одбрану доктората на Правном факултету Универзитета о Београду.

Околност да је тужиле самоиницијативно променила високошколску установу и сама извршила уплату износа на име пријаве докторског рада на Правном факултету Универзитета Унион, довела је до негативне одлуке туженог, односно непоступања туженог по захтеву тужиле од 2.8.2016. године за уплату износа од 221.743,00 динара на име одбране докторске дисертације по рачуну 47/2016 од 19.7.2016. године, што супротно наводима жалбе, не представља довољну чињеничну подлогу за закључак о постојању дискриминаторног поступања. Неоправдано прављење разлике мора бити

засновано на личном својству лица у односу на кога је тај акт предузет и терет доказивања те чињенице на нивоу вероватног у смислу императивне правне норме члана 45. став 2. Закона о забрани дискриминације, сноси тужиља.

Другостепени суд је ценио и остале наводе жалбе тужиље, али налази да се истима не доводи у сумњу чињеничноправни закључак првостепеног суда о одсуству дискриминаторног поступања, у смислу одредби члана 2. став 1. тачка 1. и члана 16. став 1. Закона о забрани дискриминације, а следствено изнетом не постоји ни правни основ за отклањање правних последица дискриминаторног акта, односно за накнаду штете у висини износа који је тужиља платила за одбрану докторског рада Правном факултету Универзитета Унион, коју тужиља потражује у овој парници.

Неосновани су жалбени наводи о учињеној битној повреди одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер је изрека првостепене пресуде разумљива, а у пресуди су дати јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама, па пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Како ни осталим наводима жалбе тужиље нису доведене у сумњу правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања и правилна примена материјалног права, то је ожалбена пресуда потврђена у ставу првом и другом изреке.

Потврђено је и решење о трошковима парничног поступка, садржано у ставу трећем изреке побијане пресуде, јер је донето правилном применом одредаба чланова 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, а жалба у овом делу не даје посебне разлоге.

Тужиљи не припада накнада трошкова другостепеног поступка, јер није успела у поступку по изјављеној жалби.

Из изнетих разлога, применом одредби члана 390, 401. тачка 2. и 165. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**